

Agnieszka Kojło

Szkoła Doktorska Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie

Rezolucja RB ONZ nr 1325 – kobiety jako aktywne działaczki na rzecz pokoju i bezpieczeństwa

Abstrakt: Rezolucja nr 1325 została podpisana 31 października 2000 roku przez Radę Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych. Dotyczy ona kobiet, pokoju i bezpieczeństwa. Niniejsza rezolucja wyróżnia się spośród innych, ponieważ ściśle skupia się kobietach zarówno w aspekcie oddziaływania jakie mają na nie konflikty zbrojne, jak i na zaznaczeniu potrzeby pełnego i aktywnego udziału kobiet w działaniach na rzecz pokoju i bezpieczeństwa. Celem artykułu analiza treści Rezolucji nr 1325 oraz omówienie działań stanowiących jej cztery główne filary. Przedstawiono również działania podejmowane przez organizację NATO na rzecz respektowania rezolucji oraz to jak realizowane są one w praktyce przez Polskę w wyniku podpisanego w 2018 roku trzyletniego Krajowego Planu Działania w tym zakresie.

Słowa kluczowe: Kobieta, rezolucja nr 1325, bezpieczeństwo, pokój, przemoc seksualna, płeć, dyskryminacja

Wstęp

Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ) stanowi jedną z najbardziej znanych oraz najbardziej licznych struktur działających na rzecz budowania właściwej i nie zakłóconej niebezpieczeństwem przyszłości na arenie międzynarodowej w oparciu o zasady, normy, reguły, standardy oraz praktyki mające za zadanie określenie poprawności działań i zachowań wśród państw członkowskich. Na przestrzeni lat od roku 1945, w którym została ona utworzona, do struktury dołączyło wiele państw. Obecnie liczebność państw wchodzących w skład ONZ wynosi 193 państwa⁸⁰. Podstawą wszystkich podejmowanych przez organizację działań jest postępowanie zgodne z Kartą Narodów Zjednoczonych⁸¹. Opisane na jej kartach cele główne oraz cele szczegółowe warunkują podstawy do podejmowania wszelkich działań

⁸⁰ Na podstawie UN Press Release OGR/1469 (dokument z dnia 02.07.2006r.).

⁸¹ J. Pawłowski, B. Zdrodowski, M. Kulickowski, *Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń, 2020, str. 92.

organizacji. Do czterech celów głównych jakie wymienione zostały w Karcie Narodów Zjednoczonych zalicza się:

1. Utrzymywanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. Cel ten osiągany jest poprzez zapobieganie występowaniu zagrożeń oraz usuwaniu ich skutków w sytuacji, kiedy one wystąpią. Kluczowym aspektem dążeń prowadzących do osiągnięcia niniejszego celu jest usuwanie i niwelowanie wszelkiego rodzaju aktów agresji oraz naruszeń pokoju. Działania podejmowane są zawsze na drodze pokojowej, zgodnie z obowiązującymi zasadami prawa międzynarodowego oraz sprawiedliwości.
2. Rozwijanie przyjaznych stosunków między narodami. Kontrola nad tym, by proces ten był przeprowadzany zgodnie z poszanowaniem zasady równouprawnienia i samostanowienia narodów. Dobre stosunki pomiędzy narodami, mają na celu dążenie do wzmacniania powszechnego pokoju oraz sprzyjają osiągnięciu pierwszego celu.
3. Doprowadzenie do współdziałania międzynarodowego w rozwiązywaniu problemów o charakterze m. in. gospodarczym, społecznym, humanitarnym. Cel ten szczegółowo wyróżnia również kwestie dotyczące poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności wszystkich ludzi bez względu na rasę, wyznanie, język czy płeć. Odpowiedzią na te starania się - osiągnięcia tego celu jest między innymi Rezolucja RB ONZ nr 1325 „Kobiety, pokój i bezpieczeństwo”, której zastosowanie będzie omówione w dalszej części niniejszego artykułu.
4. Jako ośrodek uwzględniający działalność międzynarodową w aspekcie osiągania wspólnych celów⁸².

Karta Narodów Zjednoczonych zawiera również opis wraz z ogólnymi zadaniami sześciu głównych organów. Są nimi: Zgromadzenie Ogólne, Rada Gospodarcza i Społeczna, Rada Powiernicza, Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości, Sekretariat oraz Rada Bezpieczeństwa. Do zakresu działań Rady Bezpieczeństwa należy dążenie do utrzymywania międzynarodowego pokoju oraz reagowanie na wszelkie naruszenia związane z zakłóceniem bezpieczeństwa krajów oraz żyjących na ich terenach ludzi⁸³.

⁸² Karta Narodów Zjednoczonych z 24.09.1973r., Rozdział I – cele i zasady, Artykuł 1.

⁸³ O. Wasiuta, R. Klepka, R. Kopeć, *Vademecum bezpieczeństwa*, Wydawnictwo Libron – Filip Lohner, Kraków 2018, str. 568.

Przyjęcie rezolucji nr 1325

Rada Bezpieczeństwa reagując na problemy zachodzące w środowisku bezpieczeństwa międzynarodowego wydaje rezolucje, których zadaniem jest wprowadzenie zasad oraz norm, do których respektowania zobowiązane są wszystkie państwa członkowskie. Wiele z nich dotyczy sposobów reagowania na pojawiające się formy agresji lub przemocy wobec innych osób. Rezolucje warunkują konieczność równego traktowania wszystkich. Nie powinno się wykluczać nikogo ze względu na jego kolor skóry, płeć czy wyznanie. Niedozwolone jest szykanowanie osób ze względu na ich poglądy polityczne. Nie wolno umniejszać roli kobiet w życiu społecznym oraz zawodowym.

W roku 2000 Organizacja Narodów Zjednoczonych ogłosiła Rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 pt. „Kobiety, pokój i bezpieczeństwo”, która ma za zadanie unaocznić problem dyskryminowania kobiet w aspekcie ich działań w dziedzinie budowania wspólnego bezpieczeństwa, jak i zwrócić uwagę na problemy jakie dotyczą kobiet podczas konfliktów oraz wojen. Dodatkowo wymieć można następujące rezolucje, których postulaty ściśle wiążą się z dyspozycjami zawartymi w Rezolucji nr 1325, są nimi między innymi:

- Rezolucja nr 1820 stosująca o przemocy na tle seksualnym w czasie konfliktów zbrojnych;
- Rezolucja nr 1888, która uprawnia misje pokojowe do ochrony kobiet oraz dzieci przed przemocą seksualną w czasie konfliktów zbrojnych;
- Rezolucja nr 1889 polecająca realne zwiększenie obecności kobiet w działaniach pokojowych;
- Rezolucja nr 2122 mająca na celu wzmocnienie roli kobiet w procesie zapobiegania konfliktom⁸⁴.

W rezolucji nr 1325 dotyczącej roli kobiet zwrócono olbrzymią uwagę na ich potrzeby, które z wielu względów różnią się od potrzeb mężczyzn w aspekcie pokoju i bezpieczeństwa. Pierwszy raz w historii ONZ potrzeby te zostały formalnie omówione i uznane poprzez podpisanie przez Radę Bezpieczeństwa ONZ w dniu 31 października 2000 roku Rezolucji pt. „Kobiety, pokój i bezpieczeństwo”. w 2020 roku obchodzono dwudziestolecie nieprzerwanego obowiązywania rezolucji, niestety dziś, po 21 latach obowiązywania, nadal nie została ona w pełni zrealizowana oraz nie jest respektowana w całości przez wiele krajów członkowskich. Kraje

⁸⁴ A. Niedbała, *Status prawny kobiet żołnierzy w standardach Sojuszu Północnoatlantyckiego i w wybranych państwach członkowskich*, str. 1; http://bip.us.edu.pl/sites/bip.us.edu.pl/files/autoprezentacja_a._niedbala.pdf (06.06.2021).

członkowskie ONZ oraz NATO podejmują szereg działań mających na celu realizację rezolucji w pełni, w każdym miejscu na ziemi, w każdym czasie oraz w każdych warunkach.

Główne cele oraz założenia rezolucji nr 1325

Założenia rezolucji nr 1325 można podzielić na założenia dotyczące dwóch aspektów mających to samo podłoże jakim jest zwrócenie uwagi na kobiety w aspekcie szeroko pojętego bezpieczeństwa. Pierwszym z nich, zgodnie ze słowami zawartymi w rezolucji jest: „potrzeba pełnego udziału kobiet, jako aktywnych działaczek na rzecz pokoju i bezpieczeństwa”⁸⁵, czyli zwrócenie szczególnej uwagi przez wszystkie państwa będące członkiem ONZ na to, aby kobiety mogły mieć możliwość zajmowania stanowisk oraz realizacji zadań, w tak samo przystępny sposób jak mężczyźni. Rezolucja tym samym zwraca uwagę na fakt, iż kobiety mają takie samo prawo jak mężczyźni do podejmowania działań mających na celu zwiększenie pokoju oraz bezpieczeństwa. Na uwagę zasługuje, że niejednokrotnie działania, ~~które są~~ podejmowane przez kobiety mają większą skuteczność oraz dają dłuższe szanse na przetrwanie i realizację porozumień pokojowych. Drugim ujęciem dotyczącym kobiet w kwestiach związanych z bezpieczeństwem jest zwrócenie uwagi na fakt „nieproporcjonalnego i wyjątkowego wpływu konfliktów zbrojnych na kobiety”⁸⁶.

Przemoc seksualna od zawsze towarzyszy konfliktom zbrojnym. Ma ona niezliczoną liczbę rodzajów oraz przejawów. Wśród nich najczęściej pojawiającymi się formami są: gwałty, wykorzystania seksualne, handel ludźmi, zmuszanie dzieci do wykonywania czynności seksualnych, molestowanie, zmuszanie do prostytucji, zmuszanie do wykonywania różnego rodzaju zabiegów takich jak między innymi obrzezanie, okaleczenie narządów płciowych, aborcja na każdym, nawet zaawansowanym etapie ciąży, zmuszanie do zamążpójścia, naruszanie nietykalności cielesnej poprzez dotykanie miejsc intymnych, rejestrowanie np. w formie nagich zdjęć, zmuszanie do obcowania z treściami pornograficznymi etc. Są to jedynie przykłady tego w jaki sposób przejawiać się może przemoc seksualna wobec kobiet i dzieci. Lista ta, niestety nie ma końca, ponieważ poprzez rozwój cywilizacyjny istnieją coraz to nowe jej przejawy. Wydawać się może, że przemoc seksualna dotyczy tylko krajów Afryki lub Bliskiego Wschodu, jednak nie jest to prawdą, ponieważ w każdym miejscu na Ziemi, w którym występuje konflikt niemalże pewne jest to, że jego przejawem będzie przemoc wobec słabszych, co jednoznacznie wiąże się z przemocą seksualną wobec kobiet i dzieci. Postęp

⁸⁵ Rezolucja nr 1325 „Kobiety, pokój i bezpieczeństwo” z dnia 30.10.2000r.

⁸⁶ *Ibidem*.

cywilizacyjny oraz coraz większa świadomość ludzi nie zmniejsza przemocy seksualnej występującej podczas trwania współczesnych konfliktów zbrojnych, fakt ten podkreśla wiele raportów między innymi informacja dotycząca tego aspektu pojawia się w sprawozdaniu Sekretarza Generalnego ONZ, który zaznacza, że „Wiele krajów jest zagrożonych przez przemoc seksualną, ale w roku 2016 przypadki jej wykorzystania i wpływu zostały szeroko udokumentowane w 19 krajach w Afryce, Azji, Europie i Ameryce Południowej”⁸⁷. Przemoc seksualna najczęściej dotyczy kobiet, jednak nie należy pomijać faktu, że nierzadko występuje ona również wobec osób starszych, dzieci, w tym chłopców oraz mężczyzn, co uwzględnione zostało w wielu rezolucjach. Fakt, że Rezolucja nr 1325 skupia się wyłącznie na kobietach oraz zwraca uwagę na to, że wojna i przemoc seksualna ma szczególny wpływ na nie, świadczy o nowoczesnym podejściu do zrozumienia różnic pomiędzy kobietami i mężczyznami oraz ich potrzebami.

Ogólne założenia Rezolucji nr 1325 można podzielić na kilka różnych grup, które zobowiązują wszystkie strony zaangażowane w konflikt do:

- zwiększenia udziału kobiet w działaniach zmierzających do osiągnięcia pokoju poprzez możliwość ich czynnego udziału w takich przedsięwzięciach jak mediacje lub negocjacje pokojowe;
- wzmocnienia reprezentacji kobiet na wysokich stanowiskach w strukturach mających na celu zapewnianie bezpieczeństwa. w odniesieniu do Paktu Północnoatlantyckiego (NATO) zakresem tych działań jest między innymi zwiększenie liczebności kobiet w strukturach sił zbrojnych lub w ramach operacji wojskowych;
- ochrony dziewcząt i kobiet przed wszelkimi formami przemocy seksualnej związanej z występowaniem konfliktów oraz podejmowanie działań mających na celu pomoc pokrzywdzonym osobom;
- wprowadzenia odpowiednich środków ochronnych dla kobiet po zakończeniu konfliktu oraz pomoc w przywracaniu ich sytuacji do normalności;
- włączenia polityki gender do polityki oraz uwzględnianie jej podczas planowania oraz prowadzenia operacji. Uwzględnianie równości płci jest istotne oraz i powinno być respektowane na każdym szczeblu podejmowanych działań w celu osiągnięcia pokoju. Polityka gender powinna być uznawana zarówno na płaszczyźnie związanej

⁸⁷ Sprawozdanie Sekretarza Generalnego ONZ w sprawie przemocy seksualnej związanej z konfliktami, kwiecień 2017r.

z dowodzeniem operacjami np. obsadzanie kobiet i mężczyzn na stanowiskach dowodzenia, jak i na każdej innej płaszczyźnie dotyczącej budowania wspólnego i trwałego pokoju i bezpieczeństwa.

Realizacja rezolucji nr 1325 w organizacjach międzynarodowych

Najbardziej powszechnie znaną organizacją międzynarodową jest NATO, w jej strukturze oraz założeniach uwzględnione zostały treści zasugerowane przez rezolucję nr 1325 należy do nich między innymi:

- reagowanie na pojawianie się przejawów przemocy fizycznej wobec kobiet oraz zwalczanie ich wszelkimi dostępnymi sposobami;
- obowiązek uwzględniania przez dowództwo przemocy seksualnej podczas konfliktu i traktowanie jej na równi ze wszystkimi innymi zagrożeniami;
- systematyczna organizacja szkoleń dla żołnierzy obojga płci, przygotowujących do odpowiedniego reagowania w tego typu sytuacjach zarówno w aspekcie użycia siły i broni, jak i psychologicznego, mającego kluczowe znaczenie przy udzielaniu pomocy ofierze;
- zapewnienie równości płci w strukturach NATO. Równoprawne uczestnictwo oraz reprezentacja kobiet na wszystkich szczeblach podejmowania decyzji;
- dopuszczenie większej ilości liczby kobiet do prowadzenia negocjacji oraz mediacji pokojowych;
- zwiększenie ilości liczby kobiet w uczestniczących w misjach i operacjach NATO;
- dążenie do przewyższania niewystarczającej liczby kobiet w siłach zbrojnych.

Powyżej wymienione działania stanowią jedynie część podjętych przez NATO starań w zakresie włączania kobiet w procesy budowania i kształtowania wspólnego bezpieczeństwa. Podejmowane działania zmieniają się i zależą od aktualnych potrzeb oraz są one rozwijane i zwiększane z uwagi na widoczne pozytywne skutki.

Struktury inne niż NATO, mające za swoją misję dbanie o pokój oraz bezpieczeństwo w swoich działaniach również uwzględniają założenia zasugerowane przez rezolucję nr 1325. Jedynie zintegrowane działania wszystkich tego rodzaju struktur państwowych i międzynarodowych pozwolić może mogą na realizację w pełni wszystkich założeń rezolucji. Najnowszy raport ONZ dotyczący realizacji wdrażania rezolucji podkreślił fakt coraz większej świadomości oraz poszanowania praw kobiet. Zostało to osiągnięte poprzez zorganizowanie licznych szkoleń poszerzających wiedzę dotyczącą znaczenia kobiet w budowaniu bezpieczeństwa,

jak i skupiających się na pokazaniu sposobów reagowania na przemoc wobec nich. Zwrócono również uwagę na stworzenie odpowiednich norm prawnych pozwalających na wyciągnięcie konsekwencji wobec osób, które dopuściły się tego rodzaju przemocy. w raporcie odnotowano fakt, iż zauważalne jest to, że wzrasta liczba porozumień pokojowych w sytuacji, kiedy kobiety biorą w nich czynny udział. Dodatkowo kobiety coraz częściej sprawują wysokie stanowiska w strukturach działających na rzecz bezpieczeństwa, a ich droga do awansów zawodowych jest coraz łatwiejsza⁸⁸.

Realizacja rezolucji nr 1325 w Polsce

Realizację rezolucji 1325 w Polsce warunkuje wprowadzony w życie w październiku 2018 roku Krajowy Plan Działania na rzecz realizacji Agendy ONZ dotyczącej kobiet, pokoju i bezpieczeństwa na lata 2018-2021. Niniejszy plan został utworzony, zaakceptowany oraz przyjęty do realizacji przez: Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania. w planie można wyróżnić trzy główne części. Pierwsza z nich przedstawia: jakie kwestie zawarte w agendzie należy zrealizować oraz przedstawia stan faktyczny kraju w aspekcie założeń agendy. Następną część stanowi dokładny opis zadań, które powinny zostać wprowadzone i zrealizowane w przeciągu lat okresu od 2018 roku do 2021 roku w obrębie Polski. Zadania zostały podzielone na cztery grupy:

1. Udział kobiet w działaniach na rzecz zapobiegania konfliktom oraz utrzymania pokoju realizowany poprzez: zwiększenie liczby kobiet w misjach i operacjach pokojowych poza granicami państwa, wzmocnienie pozycji kobiet w służbach mundurowych, obsadzanie kobiet na stanowiskach kierowniczych oraz dowódczych, wprowadzenie reformy sektora bezpieczeństwa, tak aby kobiety miały możliwość odgrywania w nim znaczącej oraz propagowanie udziału kobiet w mediacjach pokojowych⁸⁹.

2. Agenda kobiet, pokoju i bezpieczeństwa w działaniach polskiej pomocy humanitarnej oraz rozwojowej. Zadanie to opierać ma się na budowie współpracy międzynarodowej i wspólnych działaniach na rzecz realizacji agendy, przeciwdziałaniu przemocy seksualnej wobec kobiet

⁸⁸ <https://www.nato.int/docu/review/pl/articles/2018/11/09/trwalosc-i-sila-rezolucji-nr-1325/index.html> (dostęp: 26.07.2021r.).

⁸⁹ *Krajowy Plan Działania na rzecz realizacji Agendy ONZ dotyczącej kobiet, pokoju i bezpieczeństwa na lata 2018-2021*, Warszawa, 22 październik 2018r., str. 23, 24.

podczas konfliktów zbrojnych, a w sytuacji, kiedy takowa przemoc zaistnieje, zapewnienie ochrony i wsparcia ofiar przemocy seksualnej⁹⁰.

3. Ochrona i wsparcie ofiar przemocy seksualnej ze względu na płeć w konfliktach zbrojnych. Podejmowanie walki z bezkarnością sprawców, prowadzenie szkoleń dotyczących tego: w jaki sposób należy przeciwdziałać bezkarności sprawców przemocy na tle seksualnym, wspieranie ofiar, które przebywają na terenie Polski⁹¹.

4. Promocja i rozwój Agendy kobiet, pokoju i bezpieczeństwa w Polsce oraz w ramach współpracy międzynarodowej, realizowane poprzez: podejmowanie działań mających na celu zwiększenie świadomości obywateli na temat treści oraz zasad przedstawionych w rezolucji 1325 między innymi za pomocą mediów oraz zaangażowanie polskich naukowców i studentów w niniejszą tematykę⁹².

Końcowa część Krajowego Planu Działania na rzecz realizacji Agendy ONZ stanowi opis ewaluacji podejmowanych działań oraz przedstawia cele, działania i wskaźniki potrzebne do realizacji planu. Na końcu znaleźć można wiele przydatnych linków dotyczących wdrażania krajowego planu. Na szczególną uwagę zasługują również zdjęcia, które znajdują się w Krajowym Planie Działania na rzecz realizacji Agendy ONZ, ponieważ przedstawiają one kobiety w różnych momentach realizowania założeń planu. Zdjęcia są dokładnie opisane, co stanowi źródło istotnych informacji na temat zaangażowania kobiet w proces wdrażania Agendy ONZ.

Podsumowanie

Woman, Frau, mujer, femme, женщина, kvinna, donna, žena, kobieta, Słowo „kobieta” pojawia się w każdym języku. Za tym słowem kryją się miliardy ludzi, osób płci żeńskiej - kobiet. To słowo stanowi filar każdego języka, tak samo jak kobieta stanowi filar każdego państwa. Tego słowa nie da się usunąć z żadnego słownika, tak samo jak nie można usunąć kobiety ze świata, ponieważ bez niej przestałby on istnieć. Nie można o tym nigdy zapomnieć. Należy wspierać kobiety podejmując wszystkie możliwe działania w celu usuwania przeciwności jakie mogą napotkać na swojej drodze jedynie ze względu na swoją płeć. Usuwanie dyskryminacji kobiet w aspekcie bezpieczeństwa powinno być respektowane przez każde państwo. Nikt nie ma prawa krzywdzić kobiet poprzez nadużycia seksualne oraz niewyciąganie konsekwencji wobec sprawców przestępstw. Kobietom należy dawać możliwość podejmowania działań na rzecz budowania

⁹⁰ *Ibidem*, str. 24, 25.

⁹¹ *Ibidem*, str. 25, 26, 27.

⁹² *Ibidem*, str. 27.

bezpieczeństwa i pokoju, ponieważ jak pokazuje doświadczenie, ich działalność w tym aspekcie jest niezwykle skuteczna.

Od przyjęcia rezolucji 1325 zaszło bardzo wiele zmian na lepsze. Rozszerzono rozumienie pokoju i bezpieczeństwa, tak by skupiało się ono również na perspektywie kobiet. Od tego czasu zdążono wprowadzić kilka nowych rezolucji, które dlatego, że były mniej przekrojowe oraz ściśle ukierunkowane na dany aspekt, w lepszym stopniu umożliwiały dokładną analizę i propozycje rozwiązania konkretnego problemu. Monitorowanie oraz prowadzenie ewaluacji przeprowadzonych działań pozwala na przedstawienie stanu faktycznego, który jest punktem wyjścia do wprowadzenia kolejnych zmian oraz planów konkretnego działania na rzecz jeszcze skuteczniejszej realizacji pierwotnych założeń rezolucji.

Głównym celem rezolucji nr 1325 jest zauważenie problemów z jakimi spotykają się kobiety w aspektach związanych z budowaniem pokoju oraz wynikających z bycia uczestniczkami wojny. Zauważenie i uznanie problemu za istotny do rozwiązania prowadzi do wielu zmian i transformacji skutkujących działaniami na rzecz polepszenia obecnej sytuacji kobiet. Niewątpliwie pierwszym krokiem ku poprawie było podpisanie i wprowadzenie w życie rezolucji nr 1325, która warunkuje szereg zmian, do których wprowadzenia zobowiązane są wszystkie państwa członkowskie ONZ. We współczesnych czasach wprowadzenie nowych rozwiązań jest niezbędne, ponieważ jest to istotne, aby ustabilizować społeczność międzynarodową m.in. poprzez wprowadzenie ogólnych i jednolitych norm obowiązujących wszystkie państwa.

Rezolucja stanowi narzędzie polityczne, które pozwala na respektowanie jej postanowień oraz wyciąganie konsekwencji, od podmiotów które je lekceważą lub ignorują a co za tym idzie krzywdzą kobiety poprzez ich dyskryminację na wielu płaszczyznach. Nowe umocnienie kwestii praw kobiet zmieniło koncepcję dotyczącą bezpieczeństwa oraz położyło większy nacisk na silniejsze zaangażowanie i zainteresowanie się respektowaniem wprowadzonych praw⁹³.

Potrzeba ciągłego respektowania rezolucji 1325 jest niezbędna. Na przestrzeni 21 lat wprowadzono szereg zmian, jednak wciąż zauważalna jest potrzeba kontynuowania podejmowania działań w jej zakresie jej implementowania. Pomimo wielu zmian na lepsze, nadal zauważalne jest wyzwanie dotyczące dalszego wdrażania zasad zawartych w rezolucji nr 1325 w celu osiągnięcia stanu, w którym wszystkie postulaty zawarte w programie „Kobiety, pokój i bezpieczeństwo” zostaną w pełni zrealizowane w całym środowisku międzynarodowym.

⁹³ <https://www.nato.int/docu/review/pl/articles/2018/11/09/trwalosc-i-sila-rezolucji-nr-1325/index.html> (dostęp: 26.07.2021r.)

Słowa rezolucji nr 1325 należy zamienić w czyn, a tym samym doprowadzić do jeszcze większego zwrócenia uwagi na potrzeby oraz możliwości kobiet, które są nieograniczone, jeżeli tylko dostaną szansę na ich realizację.

Bibliografia

Źródła normatywne:

1. UN Press Release OGR/1469 (dokument z dnia 02.07.2006r.).
2. Karta Narodów Zjednoczonych z 24.09.1973r.
3. Rezolucja nr 1325 pt. „Kobiety, pokój i bezpieczeństwo” z dnia 31.10.2000r.
4. Rezolucja nr 1820 stosująca o przemocę na tle seksualnym w czasie konfliktów zbrojnych.
5. Rezolucja nr 1888, która uprawnia misje pokojowe do ochrony kobiet oraz dzieci przed przemocą seksualną w czasie konfliktów zbrojnych.
6. Rezolucja nr 1889 polecająca realne zwiększenie obecności kobiet w działaniach pokojowych
7. Rezolucja nr 2122 mająca na celu wzmocnienie roli kobiet w procesie zapobiegania konfliktom.
8. Sprawozdanie Sekretarza Generalnego ONZ w sprawie przemocy seksualnej związanej z konfliktami, kwiecień 2017r.
9. Krajowy Plan Działania na rzecz realizacji Agendy ONZ dotyczącej kobiet, pokoju i bezpieczeństwa na lata 2018-2021, Warszawa, 22 październik 2018r.

Publikacje zwarte

10. Niedbała A., *Status prawny kobiet żołnierzy w standardach Sojuszu Północnoatlantyckiego i w wybranych państwach członkowskich*,
http://bip.us.edu.pl/sites/bip.us.edu.pl/files/autoprezentacja_a._niedbala.pdf
11. Pawłowski J., Zdrodowski B., Kulickowski M., *Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń, 2020.
12. Wasiuta O., Klepka R., Kopeć R., *Vademecum bezpieczeństwa*, Wydawnictwo Libron – Filip Lohner, Kraków 2018.

Źródła internetowe:

13. <https://www.nato.int/docu/review/pl/articles/2018/11/09/trwalosc-i-sila-rezolucji-nr-1325/index.html> (dostęp: 26.07.2021r.).
14. <https://www.nato.int/docu/review/pl/articles/2018/11/09/trwalosc-i-sila-rezolucji-nr-1325/index.html> (dostęp: 26.07.2021r.).

Abstract: Resolution 1325 was signed on October 31 in 2000 by the United Nations Security Council. It is about women, peace and security. This resolution stands out from the others because it strictly focuses on women, both in terms of impact on them of armed conflicts and highlighting the need for their full and active participation in peace and security efforts. The paper will discuss the content of the Resolution 1325 and what its four main pillars imply. The actions taken by NATO organizations to respect the resolution will be also presented and how they are implemented in practice by Poland, as the result of the three-year National Action Plan signed in 2018.

Key words: Woman, resolution 1325, security, peace, sexual violence, gender, discrimination